

SCHRIJVEN

is voor de mens de belangrijkste techniek om cultuur over te brengen. Ongeveer **5500** jaar geleden werd het schrift uitgevonden.

10.000 jaar geleden vonden Chinezen het schrift uit.

Haha, wat een onzin! Wij schrijven al 30.000 jaar!

Nu typen we meestal.

ماذا تفعل؟

שלום!

Γεια σας!

ஹலோ!

Как дела?

Mijn prins, hoe gaat het met u tegenwoordig?

Nederige dank, ik ben ...

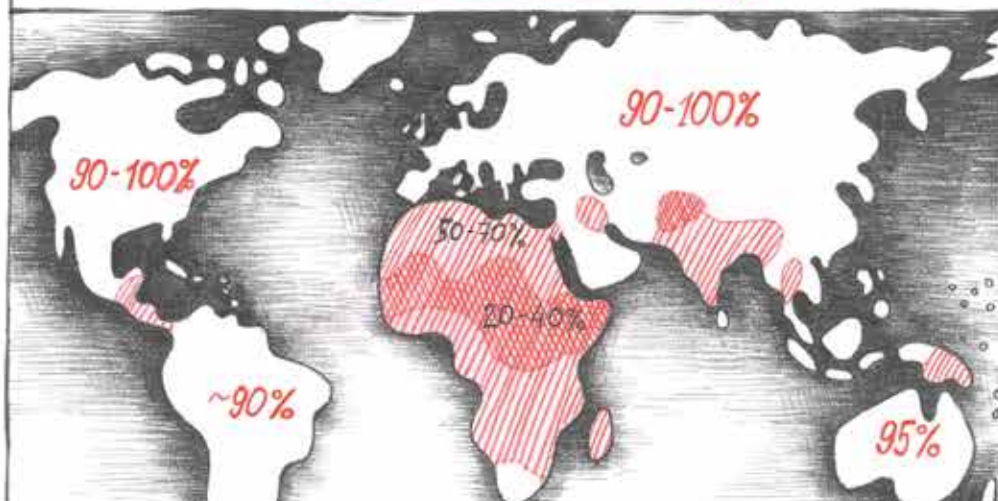
Ik ben ...

Ik ben ...

Meer dan 200 miljard e-mails per dag!

Om ongeveer evenveel te schrijven als in de afgelopen 5500 jaar hebben we vandaag

de dag dankzij internet maar twee dagen nodig.

In oude tijden konden maar weinig bevoorrechte mensen lezen en schrijven. Zelfs in de 20ste eeuw was ongeveer de helft van de Europese bevolking nog analfabeet. En ook nu bestaan er landen waar veel mensen niet kunnen lezen of schrijven.

Internet en gsm's boden de mensen in landen zonder schrifttraditie meer mogelijkheden om te lezen en te schrijven. Volkeren die nooit een schrijfcultuur hebben gekend sturen elkaar plots berichten.

Intussen hebben meer mensen toegang tot een mobiele telefoon dan tot een wc!

CODERING

Opdat een computer of een mobiele telefoon kan lezen en schrijven moet elk teken als CODE in het geheugen opgeslagen worden. De eerste toestellen hadden een klein geheugen. Het volstond hooguit voor de letters van het Latijnse alfabet en nog enkele speciale tekens. Elk systeem had een eigen codering. Het was chaos.

Enkel het idee van een **TÉKEN** wordt in de code opgeslagen en van de ene naar de andere computer verstuurd.

GLIÉF: de concrete grafische voorstelling van het teken op het toestel waarheen het verzonden is.

Vaak staat dezelfde glief voor meerdere tekens:
 - de Latijnse E (U + 0045)
 - de Griekse epsilon (U + 0395)
 - de cyrillische E (U + 0415)

1991

In dit jaar werd het Unicode Consortium opgericht, een internationale organisatie voor een wereldwijde coderingsstandaard van grafische tekens. Elk teken krijgt hier zijn eigen code.

Het doel van de organisatie is om alle bestaande schriften en talen die er op de wereld zijn weer te kunnen geven op alle toestellen en besturingssystemen.

Ook historische en nieuw uitgevonden schriftsystemen worden opgenomen, net als schriftsystemen die slechts door heel kleine groepen gebruikt worden. Elk jaar verschijnt een nieuwe versie.

Het Ethiopisch schrift: Unicode 1999, sinds 2007 op de gsm

Batak: Unicode 2010

Cherokee: Unicode 1999

Sinds 1996 is er plaats voor 1.114.112 codepunten!

Egyptische hiërogliefen: Unicode 2009

Unicode 12.0 (2019): 150 schriftsystemen met in totaal 137.929 tekens

Iedereen mag een voorstel indienen.

2010

Na veel overleg werden de emoji's opgenomen.

Om een bepaald schriftsysteem te gebruiken, moet je een overeenkomstig toetsenbord activeren of in het menu bij de geavanceerde symbolen grasduinen. Dan kun je Russisch of Japans typen. Wil je een zeldzaam schrift gebruiken, dan moet je eerst het passende font vinden (de digitale versie van het schrift), dat vervolgens downloaden en op je toestel installeren. Daarna is het mogelijk om in spijkerschrift of in het Klingon te mailen of te sms'en!

SCHRIFTSYSTEMEN

LOGOGRAMMEN (WOORDTEKENS)

Pictogrammen (beeldtekens)

1 teken = 1 voorwerp

schedel uil anker hart

Ideogrammen (begriptekens)

1 teken = 1 idee / begrip

liefde hoop wijsheid dood

Oude en moderne Chinese tekens:

日 月 人 心 錨 梟
zon maan mens hart anker uil

Determinatoren in oude schriftsystemen worden niet gelezen. Ze verwijzen enkel naar de meer precieze betekenis. Dit Oud-egyptische teken verwijst naar bedrijvigheid die iets met gedachten en gevoelens te maken hebben.

Mr r w t = liefde

Gangbare moderne woordtekens:

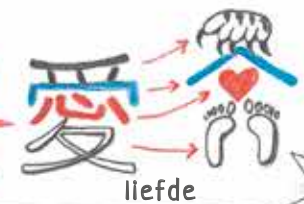

Een ideogram kun je niet meteen begrijpen. Je moet de betekenis ervan leren. Zo is het ook met onze cijfers. Iedereen begrijpt het teken, maar in elke taal heet het anders.

Al snel volstonden de tekens op zich niet meer en men begon de tekens te combineren om meer betekenissen te creëren.

爪 klauw, 心 hart, 足 voetafdruk

OXFORD ENGLISH DICTIONARY, het belangrijkste woordenboek van de Engelse taal, heeft in 2011 het teken ❤️ opgenomen en in 2015 zelfs een emoji als woord van het jaar gekozen.

Ik had nooit gedacht dat dat ook buiten Japan zou werken.

Ik? Een woord?! Ik lach me dood!

En ik dan?

Uitvinder van de emoji SHIGETAKA KURITA

gevoel geluk droevig lachen
mond oor taal vertaling

Logogrammen kunnen een universeel schriftstelsel voor de hele mensheid vormen.

Dat is een geweldig idee, schat!

Claire Bliss

CHARLES K. BLISS (1897-1985) vond een internationaal symbolensysteem uit, maar dat vond nauwelijks verspreiding.

FONOGRAMMEN (geluidstekens)

Al gauw volstonden ook de woordtekens niet om zich te kunnen uitdrukken. Men begon de woordtekens te combineren in functie van hun klank, zoals in een rebus. Zo kon bijvoorbeeld het Egyptische teken voor uil (wat in het Oudegyptisch ongeveer klonk als 'mewled') doorgaan als de klank 'm'.

維達利

Mijn voornaam Vitali herschrijven de Chinezen als volgt: wēi-dǎ-lì. De afzonderlijke schrifttekens betekenen 'bij elkaar houden', 'bereiken', 'winst'. Minder mooi voor mij zou deze schrijfwijze zijn: wēi-dà-lí: 'vervalste grote peer'.

Om buitenlandse namen te schrijven gebruikten Chinezen woordtekens met gelijkaardige klanken als geluidstekens.

Logogrammen worden fonogrammen.

Oplossing van deze bekende rebus op pagina 71.

LETTERGREEPTEKENS

Bij een lettergreepschrift wordt voor elke lettergreep een apart teken gebruikt. Twee Japanse schriften zijn lettergreep- of syllabische schriften.

か き く け こ
ka ki ku ke ko

ABUGIDA'S

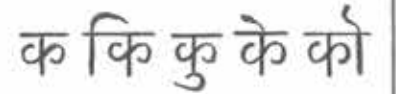
lijken op de lettergreep-schriften: elk teken stelt een lettergreep voor, alleen worden de klinkers weergegeven door aanpassingen van een basisteken.

Ethiopisch schrift

ka ki ku ke ko

Indische schriften

ka ki ku ke ko

ABJADS (medeklinkerschriften)

Een tekst die uitsluitend uit medeklinkers bestaat, kn tch bgrplk zn, nietwaar? In vele talen, zoals in de Semitische, voegen de klinkers nauwelijks iets toe aan de begrijpelijkheid. Voor dergelijke talen ontwikkelden zich in de loop van de geschiedenis schriftsystemen op basis van medeklinkers. Slechts af en toe worden klinkers aangeduid met behulp van tekenetjes.

Alif!

Alef!

ALFABETTEN 1 teken = 1 klank (in het ideale geval)

Klinkers en medeklinkers worden getoond met gelijkwaardige eigen tekens. Dit meest effectieve en succesvolle systeem is door de historische ontwikkelingen echter nooit helemaal consequent. Vele talen gebruiken een alfabet dat eigenlijk niet voor hen werd ontworpen.

De koloniale machten hebben het Latijnse alfabet tot bij ons in Afrika gebracht, maar het is helemaal niet geschikt voor onze talen!